

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

14 Ιουλίου 2022

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3731

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 85745/Δ2

Καθορισμός εξεταστέας ύλης για το έτος 2023 για τα μαθήματα που εξετάζονται πανελλαδικά για την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση αποφοίτων Γ' τάξης Ημερησίου Γενικού Λυκείου και Γ' τάξης Εσπερινού Γενικού Λυκείου.

**Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

- 1) Τις παρ. 3 και 4 του άρθρου 106 του ν. 4610/2019 (Α' 70).
- 2) Την παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 4186/2013 (Α' 193), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 100 του ν. 4610/2019 (Α' 70) και με την επιφύλαξη των άρθρων 61 και 138 του ν. 4692/2020 (Α' 111).
- 3) Το άρθρο 4Α του ν. 4186/2013 (Α' 193) που προστέθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 100 του ν. 4610/2019 (Α' 70) και με την επιφύλαξη των άρθρων 61 και 138 του ν. 4692/2020 (Α' 111).
- 4) Την περ. α. της παρ. 2 του άρθρου 16 του ν. 4186/2013 (Α' 193) όπως αναριθμήθηκε και αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 42 του ν. 4351/2015 (Α' 164).
- 5) Την περ. α της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 3966/2011 «Θεσμικό πλαίσιο των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων, Ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Οργάνωση του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» και λοιπές διατάξεις» (Α' 118).
- 6) Το άρθρο 90 του κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), όπως διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).
- 7) Το π.δ. 81/2019 «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α' 119).
- 8) Το π.δ. 84/2019 «Σύσταση και κατάργηση Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών/Ενιαίων Διοικητικών Τομέων Υπουργείων» (Α' 123).
- 9) Το π.δ. 2/2021 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 2).
- 10) Την υπό στοιχεία 168/Υ1/08-01-2021 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και της Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στην Υφυπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, Ζωή Μακρή» (Β' 33).

11) Την υπ' αρ. 36/30-06-2022 πράξη του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής και το υπ' αρ. 8654/08-07-2022 έγγραφο του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

12) Το υπό στοιχεία 230/ΕΟΕ/06-07-2022 έγγραφο του Εθνικού Οργανισμού Εξετάσεων.

13) Το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Φ.1/Γ/320/82844/Β1/06-07-2022 εισήγηση του άρθρου 24 του ν. 4270/2014 (Α' 143) της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποφασίζουμε:

Ορίζουμε την εξεταστέα ύλη για το έτος 2023 για τα μαθήματα που εξετάζονται πανελλαδικά για την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση αποφοίτων Γ' τάξης Ημερησίου Γενικού Λυκείου και Γ' τάξης Εσπερινού Γενικού Λυκείου ως εξής:

**Α. ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΒΙΒΛΙΑ 2022-2023
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ**

- Τσολάκης Χ., Αδαλόγλου Κ., Αυδή Α., Γρηγοριάδης Ν., Δανιήλ Α, Ζερβού Ι., Λόππα Ε., Τάνης Δ., Έκφραση - Έκθεση (τεύχος Γ'), Υ.ΠΑΙ.Θ./ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

- Χατζησαββίδης Σ., Χατζησαββίδου Α., Γραμματική Νέας Ελληνικής Γλώσσας (Α', Β', Γ' Γυμνασίου), Υ.ΠΑΙ.Θ./ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

- Κανδήρου Γλ., Πασχαλίδης Δ., Ρίζου Σπ., Γλωσσικές Ασκήσεις (Γενικό Λύκειο), Υ.ΠΑΙ.Θ./ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

- Μανωλίδης Γ., Μπεχλιβάνης Θ., Φλώρου Φ., Θεματικοί Κύκλοι Έκφραση - Έκθεση (Γενικό Λύκειο), Υ.ΠΑΙ.Θ./ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

- Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Γενικού Λυκείου, Φάκελος Υλικού - Δίκτυο κειμένων: «Εμείς και οι άλλοι...», Υ.ΠΑΙ.Θ./ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

- Γρηγοριάδης Ν., Καρβέλης Δ., Μηλιώνης Χ., Μπαλάσκας Κ., Παγανός Γ., Παπακώστας Γ., Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας (τεύχος Γ'), Υ.ΠΑΙ.Θ./ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

- Παρίσης Ι., Παρίσης Ν., Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων, Υ.ΠΑΙ.Θ./ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

- Λογοτεχνία, Φάκελος Υλικού-Δίκτυα Κειμένων, Υ.ΠΑΙ.Θ./ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

Η εξέταση των μαθητών και μαθητριών είναι ενιαία για τη Νεοελληνική Γλώσσα και τη Λογοτεχνία και γίνεται σε κείμενα λογοτεχνικά και μη λογοτεχνικά τα οποία δεν εμπεριέχονται στα ανωτέρω διδακτικά βιβλία.

Ως εξεταστέα ύλη ορίζονται δραστηριότητες με τις οποίες υπηρετείται και ελέγχεται η επίτευξη των σκοπών και των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων της διδασκαλίας του μαθήματος.

I. Για τη Νεοελληνική Γλώσσα, οι μαθητές και οι μαθήτριες πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται σε δραστηριότητες και να απαντούν σε ερωτήματα/ερωτήσεις που απορρέουν από κείμενα που αναφέρονται σε κάποιον ή κάποιους από τους θεματικούς άξονες, όπως αυτοί ορίζονται στο Πρόγραμμα Σπουδών. Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές και οι μαθήτριες καλούνται: α) να κατανοούν τη γλωσσική μορφή των κειμένων και τα κειμενικά τους χαρακτηριστικά, τη σχέση που έχει η γλώσσα και η οργάνωση του κειμένου με την περίπτωση και τον σκοπό της επικοινωνίας, β) να ερμηνεύουν και να προσεγγίζουν κριτικά τα κείμενα με στόχο τη διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο αναπαριστώνται ιδέες, αντιλήψεις, προκαταλήψεις για τον άνθρωπο, την κοινωνία και τον κόσμο, γ) να συγκρίνουν κείμενα ως προς τις δύο προηγούμενες διαστάσεις με στόχο τον εντοπισμό ομοιοτήτων και διαφορών μεταξύ των κειμένων ως προς τη γλώσσα, το μέσο, τους σημειωτικούς τρόπους, το κειμενικό είδος, τις αναπαραστάσεις της πραγματικότητας, τον τρόπο προσέγγισης του θέματος κ.λπ. δ) να παράγουν κείμενα, με βάση τα μελετώμενα κείμενα με στόχο: i) τον μετασχηματισμό των γλωσσικών και νοηματικών δομών (σημασιών) των κειμένων ή/και ii) τη συνοπτική παρουσίαση του περιεχομένου των κειμένων και iii) τη διατύπωση και έκφραση δικών τους απόψεων, σε επικοινωνιακό πλαίσιο, σχετικά με συγκεκριμένα ερωτήματα που τίθενται στα κείμενα αναφοράς.

II. Για τη Λογοτεχνία, οι μαθητές και οι μαθήτριες θα πρέπει να είναι σε θέση να τοποθετούνται/ανταποκρίνο-

νται με ένα ερμηνευτικό σχόλιο στο θέμα ή ερώτημα που οι ίδιοι/ες πιστεύουν ότι θέτει το κείμενο, αξιοποιώντας συνδυαστικά κειμενικούς δείκτες μεταξύ τους ή και με στοιχεία συγκεκριμένου, με σκοπό να τεκμηριώνουν τις προσωπικές θέσεις και ανταποκρίσεις τους.

Πιο συγκεκριμένα, ο/η μαθητής/-ήτρια αναμένεται να είναι σε θέση:

- Να εντοπίσει ποιο είναι, κατά τη γνώμη του/της, το θέμα του κειμένου.

- Να καταγράψει το ερώτημα ή τα ερωτήματα που απορρέει/-ουν από τον τρόπο που χειρίζεται ο/η συγγραφέας το θέμα του/της.

- Να αξιολογήσει ποιο από τα ερωτήματα παρουσιάζει μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τον ίδιο/-α και σε αυτό να στηρίξει το ερμηνευτικό του/της σχόλιο.

Τέλος, οι μαθητές και οι μαθήτριες οφείλουν να τεκμηριώνουν τις απαντήσεις τους με αναφορές στο κείμενο ή σε συγκεκριμένους κειμενικούς δείκτες.

Τα κριτήρια με τα οποία κρίνεται η πληρότητα των απαντήσεων των μαθητών και των μαθητριών είναι: η ποιότητα (αλήθεια και ακρίβεια των δεδομένων), η ποσότητα (η επάρκεια των στοιχείων), η συνάφεια του περιεχομένου με τον επικοινωνιακό στόχο και η σαφήνεια σε επίπεδο έκφρασης και διατύπωσης του περιεχομένου (περισσότερα βλ. Γραμματική Ν.Ε.Γ., σσ. 169-171).

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ

Προκειμένου οι μαθητές/-ήτριες να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται στις διαδικασίες κατανόησης των κειμένων και στις διαδικασίες παραγωγής λόγου, προτείνεται να αξιοποιούν το γλωσσάρι όρων που περιέχεται στους Φακέλους Υλικού. Οι όροι αυτοί αποτελούν εργαλεία προσέγγισης των κειμένων και όχι αυτοσκοπό.

B. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΟΜΑΔΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
Αρχαία Ελληνικά
Λατινικά
Ιστορία

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΒΙΒΛΙΑ 2022-2023
Κοπιδάκης Μ., Πατρικίου Έ., Λυπουρλής Δ., Μωραΐτου Δ., «<i>Αρχαία Ελληνικά, Φιλοσοφικός Λόγος</i>», Γ' τάξη Γενικού Λυκείου, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» «<i>Αρχαία Ελληνικά, Φάκελος Υλικού</i>» Γ' τάξη Γενικού Λυκείου, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» Ζαμάρου Ειρ., Μήτσης Ν., Παπανδρέου Ιφ., <i>Εγχειρίδιο Γλωσσικής Διδασκαλίας</i>, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» Οικονόμου Μ., <i>Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής</i>, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» Μουμιτζάκης Α. Β., <i>Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής (Α', Β', Γ' Γενικού Λυκείου)</i>, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

Από το σχολικό βιβλίο: Κοπιδάκης Μ., Πατρικίου Έ., Λυπουρλής Δ., Μωραΐτου Δ., «*Αρχαία Ελληνικά, Φιλοσοφικός Λόγος*», Γ' τάξη Γενικού Λυκείου, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

Εισαγωγή:**Δ. Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ**

Κεφ. Δ2: Οι φιλοσοφικές ιδέες του Σωκράτη. Διαλεκτική, μαιευτική, ειρωνεία. Η αναζήτηση των ορισμών, η επαγωγική μέθοδος και η ηθική.

Κεφ. Δ3: Η δίκη και ο θάνατος του Σωκράτη.

Ε. Ο ΠΛΑΤΩΝ:

Κεφ. Ε1: Ο βίος του.

Πλάτων, Πρωταγόρας:

Β. Η φιλοσοφική σημασία του διαλόγου

Γ. Ο μύθος του Πρωταγόρα για τη δημιουργία του ανθρώπου και την αρετή (Στην εξεταστέα ύλη δεν περιλαμβάνονται «ΗΣΙΟΔΟΥ, *Θεογονία*, Ο μύθος του Προμηθέα», πρωτότυπο (στ. 507-569) και νεοελληνική απόδοσή του από τον Π. Λεκατσά, και «ΑΙΣΧΥΛΟΥ, *Προμηθέας Δεσμώτης*, Η προσφορά του Προμηθέα στον ανθρώπινο πολιτισμό», πρωτότυπο (στ. 436-506) και νεοελληνική απόδοσή του από τον Τ. Ρούσο).

Πλάτων, Πολιτεία

Εισαγωγή στην *Πολιτεία*

1. Νεανικές φιλοδοξίες και απογοητεύσεις,
2. Η συγγραφή της *Πολιτείας*,
3. Η σκηνοθεσία και τα πρόσωπα του διαλόγου,
6. Οι τρεις τάξεις,
8. Η αγωγή των φυλάκων,
12. Οι φιλόσοφοι-βασίλεις,
13. Η δικαιοσύνη.

Η αλληγορία του σπηλαίου, εισαγωγικό σημείωμα.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ**Βίος και έργα**

Πότε και πού γεννήθηκε ο Αριστοτέλης - Λίγα λόγια για την καταγωγή του,

Ο Αριστοτέλης στην Ακαδημία του Πλάτωνα: Μαθητής πρώτα, δάσκαλος στη συνέχεια,

Ο Αριστοτέλης στη Μακεδονία: Δάσκαλος του Αλέξανδρου,

Επιστροφή του Αριστοτέλη στην Αθήνα: Αρχίζει η τρίτη περίοδος της φιλοσοφικής του

δραστηριότητας. Ο Αριστοτέλης διδάσκει στο Λύκειο,

Ο Αριστοτέλης εγκαταλείπει οριστικά την Αθήνα - Το τέλος της ζωής του.

Αριστοτέλης, Ηθικά Νικομάχεια

Εισαγωγή (ολόκληρη)

Αριστοτέλης, Πολιτικά

Εισαγωγή (ολόκληρη)

Από το σχολικό βιβλίο: «Αρχαία Ελληνικά, Φάκελος Υλικού» Γ' τάξη Γενικού Λυκείου

Κείμενα αναφοράς από τις παρακάτω θεματικές ενότητες, όπως αυτά εμφανίζονται στον Φάκελο Υλικού:

Α. Η αντίληψη για τη φιλοσοφία: Η φιλοσοφία και η διαμόρφωση του ανθρώπου

A.1 Γιατί φιλοσοφεί ο άνθρωπος;

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, *Μετά τα φυσικά*, Α 2, 98b12-28

A.2 Η πρακτική και πολιτική διάσταση της φιλοσοφίας

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, *Προτρεπτικός προς Θεμίσιωνα*, αποσπάσματα 8-9

A.3 Η φιλοσοφία ως προϋπόθεση για την ευδαιμονία

ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ, *Επιστολή στον Μενοικέα*, 122

Β. Η δημιουργία της ανθρώπινης κοινωνίας και η πολιτική αρετή (Πλάτων, Πρωταγόρας)

B.4 Ο πρωταγόρειος μύθος: *Η διανομή των ιδιοτήτων στα ζώα*

ΠΛΑΤΩΝ, *Πρωταγόρας*, 320c-321b (ενότητα: 2η σχολικού βιβλίου, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε.

«ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»)

B.5 Ο πρωταγόρειος μύθος: *Η κλοπή της φωτιάς- έντεχνη σοφία και λόγος*

ΠΛΑΤΩΝ, *Πρωταγόρας*, 321b-322a (ενότητα: 3η σχολικού βιβλίου, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε.

«ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»)

Β.6 Ο πρωταγόρειος μύθος: *Το δώρο του Δία-η πολιτική αρετή ως κοινή και αναγκαία ιδιότητα των ανθρώπων*

ΠΛΑΤΩΝ, *Πρωταγόρας*, 322a-323a (ενότητα: 4η σχολικού βιβλίου, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»)

Β.7 Η συγκρότηση της πόλεως

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, *Πολιτικά*, Α 1.12, 1253a29-39 (ενότητα: 14η σχολικού βιβλίου, που δίνεται σε μετάφραση, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»)

Γ. Η παιδεία και η αναζήτηση της αλήθειας - η ανθρώπινη φύση και το χρέος του φιλοσόφου

Γ.8 Η αλληγορία του σπηλαίου: Οι δεσμώτες

ΠΛΑΤΩΝ, *Πολιτεία*, 514a-515c (ενότητα: 11η σχολικού βιβλίου, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», με προσθήκη κειμένου στον Φάκελο Υλικού)

Γ.9 Η αλληγορία του σπηλαίου: Η παιδεία

ΠΛΑΤΩΝ, *Πολιτεία*, 518b-519a, με προσθήκη κειμένου στον Φάκελο Υλικού

Γ.10 Η αλληγορία του σπηλαίου: Οι φιλόσοφοι

ΠΛΑΤΩΝ, *Πολιτεία*, 519b-520a (ενότητες: 12η και 13η σχολικού βιβλίου, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»)

Γ.11 Ο χαρακτήρας και οι στόχοι της παιδείας

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, *Πολιτικά*, Θ 1.3-2.1, 1337a33-b11 (ενότητα: 20η σχολικού βιβλίου, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»)

Δ. Ο άνθρωπος ανάμεσα στους ανθρώπους - η ηθική αρετή

Δ.12 Η ηθική αρετή

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, *Ηθικά Νικομάχεια*, Β 1. 1-4, 1103a14-b2 (ενότητες: 1η και 2η σχολικού βιβλίου Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»)

Δ.13 Η Ηθική αρετή και η ηθική πράξη

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, *Ηθικά Νικομάχεια*, Β 1.5-8, 1103b2-25 (ενότητες: 3η και 4η σχολικού βιβλίου, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»)

Δ.14 Ηθική αρετή και μεσότητα

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, *Ηθικά Νικομάχεια*, Β 6.4-8, 1106a26-b7 (ενότητα: 7η σχολικού βιβλίου, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»)

Δ.15 Ορισμός της αρετής

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, *Ηθικά Νικομάχεια*, Β 6.10-13-16, 1106b18-28· 1106b36-1107a6 (ενότητες: 9η και 10η, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»)

Ε. Ο άνθρωπος μέσα στην πόλη - η πολιτική αρετή

Ε.16 Η πόλις

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, *Πολιτικά*, Α 1.1-8, 1252a1-7·b27-32 (ενότητες: 11η και 12η σχολικού βιβλίου, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»)

Ε.17 Ο άνθρωπος ζῶον πολιτικόν

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, *Πολιτικά*, Α 1. 10-11, 1253a7-18 (ενότητα: 13η σχολικού βιβλίου, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»)

Ε.18 Η αρχή της πλειοψηφίας

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, *Πολιτικά*, Γ6. 3-4, 1281a39-b10 (κείμενο στον Φάκελο Υλικού)

ΣΤ. Ο άνθρωπος πολίτης του κόσμου - η νέα οικουμένη και η επιμέλεια του εαυτού

ΣΤ. 21 Η νέα οικουμένη

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ, *Περί Αλεξάνδρου τύχης και ἀρετῆς*, 6 329 A-D (κείμενο στον Φάκελο Υλικού)

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ**1. ΚΕΙΜΕΝΟ**

Αδίδακτο πεζό κείμενο αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων της αττικής διαλέκτου.

2. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ – ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

α. Η ύλη που περιλαμβάνεται στα σχολικά βιβλία του Γυμνασίου *Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Α', Β', Γ' Γυμνασίου*,

β. Ολόκληρη η ύλη που περιλαμβάνεται στο σχολικό βιβλίο *Εγχειρίδιο Γλωσσικής Διδασκαλίας* (ενότητες: 1 - 21).

ΛΑΤΙΝΙΚΑ**ΒΙΒΛΙΑ 2022-2023**

Πασχάλης Μ., Σαββαντίδης Γ., *Λατινικά τεύχος Α'*, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

Πασχάλης Μ., Σαββαντίδης Γ., *Λατινικά τεύχος Β'*, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

Τζάρτζανος Α., *Λατινική Γραμματική*, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

Εισαγωγή:

Από το σχολικό βιβλίο Πασχάλης Μ., Σαββαντίδης Γ., *Λατινικά τεύχος Α'*, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε.

«ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»:

Λατινική Γλώσσα και Λογοτεχνία: Η λατινική γλώσσα, Η γένεση της ρωμαϊκής λογοτεχνίας,

Εποχές της ρωμαϊκής λογοτεχνίας, Γενικά χαρακτηριστικά της ρωμαϊκής λογοτεχνίας

Η εξέλιξη της ρωμαϊκής λογοτεχνίας: Κλασική εποχή: α. Οι χρόνοι του Κικέρωνα, β.

Αυγούστειοι χρόνοι.

Κείμενα:

Από το σχολικό βιβλίο Πασχάλης Μ., Σαββαντίδης Γ., *Λατινικά τεύχος Α'*: Μαθήματα XVI-XX

Από το σχολικό βιβλίο Πασχάλης Μ., Σαββαντίδης Γ., *Λατινικά τεύχος Β'*: Μαθήματα XXI-L.

Και αξιοποιείται το βιβλίο αναφοράς: Α. Τζάρτζανος, *Λατινική Γραμματική*, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε.

«ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

Γραμματική – Συντακτικό:

- I. Η ύλη που έχει διδαχθεί στη Β' ΓΕ.Λ.
- II. Η ύλη Γ' ΓΕ.Λ.:
 - Η οριστική του παθητικού ενεστώτα της γ' συζυγίας
 - Το απαρέμφατο του παθητικού ενεστώτα της γ' συζυγίας
 - Τα αποθετικά ρήματα της γ' συζυγίας
 - Η οριστική του παθητικού μέλλοντα της γ' και δ' συζυγίας
 - Το ρήμα fio
 - Η οριστική του παθητικού παρατατικού και των αποθετικών ρημάτων
 - Η μετοχή του παθητικού παρακειμένου
 - Τα σύνθετα του do
 - Το εξωτερικό και το εσωτερικό αναγκαστικό αίτιο
 - Το απαρέμφατο του ενεργητικού παρακειμένου
 - Η αόριστη αντωνυμία quidam, quaedam, quiddam (ουσιαστική) και quoddam (επιθετική)

- Το ειδικό απαρέμφατο
- Το ουσιαστικό *bos*
- Οι συντελεσμένοι χρόνοι της παθητικής φωνής
- Το απαρέμφατο του παθητικού παρακειμένου
- Ο υπερθετικός των επιθέτων
- Η γενική και η αφαιρετική της ιδιότητας
- Η απόλυτη αφαιρετική
- Τα ρήματα *cado* και *caedo* και τα σύνθετά τους
- Η μετοχή του ενεστώτα
- Η μετοχή του ενεστώτα των αποθετικών ρημάτων
- Η μετοχή του μέλλοντα
- Η μετοχή του μέλλοντα των αποθετικών ρημάτων
- Η χρήση της μετοχής
- Η ενεργητική περιφραστική συζυγία
- Το απαρέμφατο του μέλλοντα
- Η έκφραση *est mihi nomen*
- Ο σύνδεσμος *dum* + οριστ. του ενεστώτα
- Η απόλυτη αφαιρετική
- Η υποτακτική του ενεργητικού ενεστώτα
- Η υποτακτική του παθητικού ενεστώτα
- Η χρήση της υποτακτικής
- Η υποτακτική του ενεργητικού και παθητικού παρατατικού
- Η χρήση της υποτακτικής
- Η ακολουθία των χρόνων
- Η υποτακτική του ενεργητικού παρακειμένου
- Η υποτακτική του παθητικού παρακειμένου
- Η υποτακτική του ενεργητικού υπερσυντελικού
- Η υποτακτική του παθητικού υπερσυντελικού
- Η ακολουθία των χρόνων
- Ο ιστορικός και ο χρονικός *cum*
- Προτάσεις ουσιαστικές με το *quod*
- Η προστακτική του ενεργητικού ενεστώτα
- Η προστακτική του ενεργητικού μέλλοντα
- Η προστακτική του παθητικού ενεστώτα και μέλλοντα
- Η απαγόρευση
- Παρατηρήσεις για τη χρήση της προστακτικής
- Ο προσδιορισμός του χρόνου
- Τα παραθετικά των επιθέτων
- Ο υπερθετικός των επιθέτων σε *-er* και *-lis*
- Περιφραστικός σχηματισμός των παραθετικών
- Ο σχηματισμός των επιρρημάτων
- Τα παραθετικά των επιρρημάτων
- Ο β' όρος της σύγκρισης
- «Ανώμαλα» παραθετικά

- Οι εκφράσεις maior natu και minor natu
- Παρατηρήσεις για τη χρήση του συγκριτικού (απόλυτη σύγκριση)
- Η απουσία της οριστικής στον πλάγιο λόγο
- Ο προσδιορισμός του τόπου
- Ο προσδιορισμός του χρόνου
- Το ρήμα eo, ii(ivi), itum, ire
- Οι χρήσεις της γενικής
- Οι χρήσεις της δοτικής
- Οι χρήσεις της αφαιρετικής
- Το γερούνδιο
- Το γερονδιακό
- Η παθητική περιφραστική συζυγία
- Το ποιητικό αίτιο του γερονδιακού
- Το σουπίνο
- Ο προσδιορισμός του σκοπού
- Οι αιτιολογικές προτάσεις
- Οι τελικές προτάσεις
- Ο προσδιορισμός του σκοπού
- Οι επιρρηματικές συμπερασματικές προτάσεις
- Οι χρονικές προτάσεις
- Χρήσεις του συνδέσμου cum
- Οι υποθετικοί λόγοι
- Οι εναντιωματικές προτάσεις
- Οι παραχωρητικές προτάσεις
- Οι παραβολικές προτάσεις
- Οι υποθετικές παραβολικές προτάσεις
- Οι αναφορικές προτάσεις
- Οι ευθείες ερωτήσεις
- Οι πλάγιες ερωτήσεις
- Οι βουλευτικές προτάσεις
- Οι ουσιαστικές συμπερασματικές προτάσεις
- Οι ενδοιαστικές προτάσεις και οι ουσιαστικές προτάσεις που εισάγονται με το quomīnus, το ne και το quīn.
- Ακολουθία των χρόνων
- Ανακεφαλαίωση των χρήσεων του συνδέσμου ut
- Ο πλάγιος λόγος
- Η γερονδιακή έλξη και ο προσδιορισμός του σκοπού
- Τα αντωνυμικά επίθετα.

ΙΣΤΟΡΙΑ

BIBLIO 2022-2023

Μαργαρίτης Γ., Αζέλης Αγ., Ανδριώτης Ν., Δετοράκης Θ., Φωτιάδης Κ., *Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας*, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

Από το σχολικό βιβλίο: Μαργαρίτης Γ., Αζέλης Αγ., Ανδριώτης Ν., Δετοράκης Θ., Φωτιάδης Κ.,
Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΑΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ

Α. Η Ελληνική Οικονομία μετά την Επανάσταση

Β. Η Ελληνική Οικονομία κατά το 19ο αιώνα (Εκτός από την ενότητα 11. Το εξωελλαδικό ελληνικό κεφάλαιο)

Γ. Οι οικονομικές εξελίξεις κατά τον 20ό αιώνα

Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (1821- 1936)

Α. Εξωτερικός προσανατολισμός και πελατειακές σχέσεις (1821-1843)

Β. Χειραφέτηση και Αναμόρφωση (1844 -1880)

Γ. Δικομματισμός και εκσυγχρονισμός (1880-1909)

Δ. Ανανέωση-Διχασμός (1909-1922)

Ε. Εκσυγχρονισμός και επεμβάσεις (1923-1936)

ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (1821-1930)

Πρόσφυγες στην Ελλάδα κατά το 19ο αιώνα (Εισαγωγή)

Α. Το προσφυγικό ζήτημα κατά την Ελληνική Επανάσταση (1821-1827)

Γ. Η αποκατάσταση των προσφύγων κατά την περίοδο της μοναρχίας του Όθωνα (1833- 1862)

Δ. Πρόσφυγες και αλυτρωτικά κινήματα κατά το 19ο αιώνα

Πρόσφυγες στην Ελλάδα κατά τον 20ό αιώνα (Εισαγωγή)

Β. Η Μικρασιατική καταστροφή

Γ. Η αποκατάσταση των προσφύγων

Δ. Η αποζημίωση των ανταλλαξίμων και η Ελληνοτουρκική προσέγγιση

Ε. Η ένταξη των προσφύγων στην Ελλάδα

ΤΟ ΚΡΗΤΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΑΠΟ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΑ ΤΟ 19ο ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ 20ού ΑΙΩΝΑ

Ε. Η περίοδος της αυτονομίας και η ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα

ΠΑΡΕΥΞΕΙΝΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Δ. Ο Παρευξεινίος Ελληνισμός το 19ο και 20ό αιώνα.